

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з наукової роботи
та інноваційної діяльності
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор сільськогосподарських наук,
професор**

Оксана ТОНХА
« 9 грудня 2024 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Шкунді Дар'ї Юрїївни

на тему: **«Судово-ветеринарне встановлення
терміну давності настання смерті свійського kota»,**
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності **211 «Ветеринарна медицина»**
галузі знань **21 «Ветеринарна медицина»**

Витяг з протоколу № 5 фахового семінару наукової ради науково-дослідного інституту здоров'я тварин факультету ветеринарної медицини Національного університету біоресурсів і природокористування України від «03» грудня 2024 року.

Присутні члени наукової ради науково-дослідного інституту здоров'я тварин факультету ветеринарної медицини Національного університету біоресурсів і природокористування України: С. І. Голопура, директор науково-дослідного інституту здоров'я тварин, професор кафедри внутрішніх хвороб тварин, доктор ветеринарних наук, доцент, гарант освітньо-наукової програми «Незаразна патологія тварин», голова наукової ради; О. В. Журенко, завідувач кафедри фізіології хребетних і фармакології, доктор ветеринарних наук, професор, заступник голови наукової ради; Г. В. Козловська, доцент кафедри ветеринарної епідеміології та охорони здоров'я тварин, кандидат ветеринарних наук, доцент, секретар наукової ради; О. А. Вальчук, завідувач кафедри ветеринарної репродуктології, кандидат ветеринарних наук, доцент; С. Л. Гончаров, доцент кафедри ветеринарної епідеміології та охорони здоров'я тварин, доктор ветеринарних наук, доцент; В. А. Грищенко, професор кафедри біохімії імені академіка М. Ф. Гулого, доктор ветеринарних наук, професор; Н. Г. Грушанська, завідувач кафедри внутрішніх хвороб тварин, доктор ветеринарних наук, професор; І. М. Деркач, професор кафедри фізіології хребетних і фармакології, доктор ветеринарних наук, професор; В. І. Карповський, професор кафедри фізіології хребетних і фармакології, доктор ветеринарних наук, професор; В. К. Костюк, професор кафедри біоморфології хребетних імені академіка В. Г. Касьяненка, доктор ветеринарних наук, професор; А. Й. Мазуркевич, професор кафедри ветеринарної хірургії імені академіка І. О. Поваженка, доктор ветеринарних наук, професор, академік НААН; М. О. Малюк, завідувач кафедри ветеринарної хірургії імені академіка І. О. Поваженка, доктор ветеринарних наук, професор; М. Л. Радзиховський, професор кафедри ветеринарної епідеміології та охорони здоров'я тварин, доктор ветеринарних наук, професор; В. А. Томчук, завідувач кафедри біохімії імені академіка М. Ф. Гулого, доктор ветеринарних наук, професор; В. О. Ушкалов, професор кафедри ветеринарної епідеміології та охорони здоров'я тварин, доктор ветеринарних наук, професор, академік НААН; М. І. Цвіліховський, декан факультету ветеринарної медицини, професор кафедри внутрішніх хвороб тварин, доктор біологічних наук, професор, академік НААН; О. М. Якубчак, професор кафедри гігієни тварин і харчових продуктів імені професора А. К. Скороходька, доктор ветеринарних наук, професор.

Інші присутні на засіданні наукової ради науково-дослідного інституту здоров'я тварин факультету ветеринарної медицини Національного університету біоресурсів і природокористування України: Б. В. Борисевич, професор кафедри біоморфології хребетних імені академіка В. Г. Касьяненка, доктор ветеринарних наук, професор; П. В. Шарандак, професор кафедри внутрішніх хвороб тварин, доктор ветеринарних наук, професор; М. М. Стегней, доцент кафедри біоморфології хребетних імені академіка В. Г. Касьяненка, кандидат ветеринарних наук, доцент; Ж. Г. Стегней, доцент кафедри біоморфології хребетних імені академіка В. Г. Касьяненка, кандидат ветеринарних наук, доцент; Р. Р. Бокотько, доцент кафедри біоморфології хребетних імені академіка В. Г. Касьяненка, кандидат ветеринарних наук, доцент; С. Є. Гаркуша, доцент кафедри біоморфології хребетних імені академіка В. Г. Касьяненка, кандидат ветеринарних наук, доцент; Д. Ю. Шкундя, здобувачка ступеня доктора філософії.

Порядок денний: обговорення основних наукових результатів дисертації **Шкунді Дар'ї Юрїївни** на тему: «**Судово-ветеринарне встановлення терміну давності настання смерті свійського kota**», поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» галузі знань 21 «Ветеринарна медицина».

Тему дисертації затверджено вченою радою факультету ветеринарної медицини Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 3 від «21» жовтня 2021 року).

Дисертацію виконано на кафедрі біоморфології хребетних імені академіка В. Г. Касьяненка Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Науковий керівник: кандидат ветеринарних наук, доцент **Сердюков Ярослав Костянтинович**, доцент кафедри біоморфології хребетних імені академіка В. Г. Касьяненка Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Слухали: доповідь здобувачки Д. Ю. Шкунді про основні положення дисертації. Науково обґрунтовано критерії, за якими визначають термін давності настання смерті за результатами дослідження трупів свійського kota, встановлено особливості визначення терміну давності настання смерті за особливостями динаміки розвитку трупного задубіння, трупного охолодження, мікроскопічних змін, пов'язаних із розпадом клітинних та тканинних структур, за змінами вологоутримуючої здатності м'язової тканини. Наукові дані підтверджено результатами досліджень макроскопічним, мікроскопічним, візуально-пальпаторним, термометричним методами та методом вологої плями. Достовірність отриманих даних підтверджено за допомогою низки статистичних методів. Розроблено еталонні значення показників, що співвідносяться із часом настання смерті, отримані із застосуванням використаних методів досліджень, що дозволяють достовірно визначати термін давності настання смерті свійського kota у експертних випадках.

Здобувачці було задано 18 запитань, на які доповідачка надала обґрунтовані відповіді та пояснення.

Виступили:

Науковий керівник – кандидат ветеринарних наук, доцент Я. К. Сердюков, який зазначив, що у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи Д. Ю. Шкундя проявила себе як наполеглива, добросовісна, відповідальна та високо-ерудована науковиця, яка може поставити та вирішити складні наукові завдання. Здобувачка володіє сучасними складними методами наукових досліджень, комунікаційними та іншими компетентностями, що дозволяють їй на високому рівні представляти результати власних досліджень, публікувати їх в українських та зарубіжних наукових виданнях, обговорювати у науковій спільноті, обґрунтовувати та відстоювати власні наукові досягнення. За період навчання здобувачка набула умінь та теоретичних знань, навичок та компетентностей, достатніх для розв'язання наукових і практичних завдань у ветеринарній медицині.

Експерти:

Борисевич Б. В., доктор ветеринарних наук, професор відзначив актуальність теми дослідження, її наукову новизну, теоретичне та практичне значення роботи. На основі аналізу дисертації експертом запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такої, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» галузі знань 21 «Ветеринарна медицина».

Гаркуша С. Є., кандидат ветеринарних наук, доцент відзначив актуальність обраної теми, високий ступінь обґрунтованості наукових положень та висновків. Експерт відмітив, що під час виконання дисертації використано сучасні та класичні методи досліджень, які дозволили здобувачці виконати поставлені завдання та зробити логічні висновки. На основі аналізу дисертації експертом запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такої, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» галузі знань 21 «Ветеринарна медицина».

В обговоренні результатів дисертації взяли участь: С. І. Голопура, доктор ветеринарних наук, доцент; В. А. Грищенко, доктор ветеринарних наук, професор; В. І. Карповський, доктор ветеринарних наук, професор; М. М. Стегней, кандидат ветеринарних наук, доцент; А. Й. Мазуркевич, доктор ветеринарних наук, професор, академік НААН; М. Л. Радзиховський, доктор ветеринарних наук, професор; В. О. Ушкалов, доктор ветеринарних наук, професор, академік НААН.

Виступаючі зазначили, що дисертацію Д. Ю. Шкунді виконано на актуальну тему, робота містить значну кількість нових наукових даних, має наукову новизну, актуальність, важливе теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

Було підтримано пропозицію експертів про рекомендацію дисертації Д. Ю. Шкунді для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» галузі знань 21 «Ветеринарна медицина».

Постановили: заслухавши та обговоривши дисертацію Шкунді Дар'ї Юріївни на тему: «Судово-ветеринарне встановлення терміну давності настання смерті свійського kota», члени наукової ради науково-дослідного інституту здоров'я тварин факультету ветеринарної медицини Національного університету біоресурсів і природокористування України ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації. Актуальність проведеного дослідження зумовлена проблемою жорстокого поводження з тваринами, наслідками якого є нанесення їм тілесних ушкоджень, страждань, каліцтва або загибелі. Коти свійські доволі часто стають об'єктом жорстокого поводження, що може призводити й до їх загибелі. Трапляються ситуації, коли труп тварини на місці подій виявляють не відразу після або в момент смерті, а через певний

часовий інтервал. У таких випадках виникає питання визначення давності настання смерті тварини. Лише окремі повідомлення стосуються визначення терміну давності настання смерті в різних видів тварин. Більш того, не розроблено значення кількісних показників, які могли б використовуватися для встановлення терміну давності настання смерті у якості еталону для свійського kota. Немає даних про особливості визначення давності настання смерті залежно від породи та вікових груп котів. Не вивчено вплив на трупи свійського kota чинників зовнішнього та внутрішнього середовища, які здатні прискорювати чи сповільнювати розвиток посмертних змін.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами Університету та кафедри. Дисертація є складовою частиною ініціативної науково-дослідної теми, яка виконувалася на кафедрі біоморфології хребетних імені академіка В. Г. Касьяненка Національного університету біоресурсів і природокористування України «Розробити критерії встановлення давності настання смерті тварин» (номер державної реєстрації 0123U101669, 2023–2025 рр.).

3. Особистий внесок здобувачки в отриманні наукових результатів та вирішенні конкретного наукового завдання. Здобувачка особисто сформулювала концепцію, що стала основою дисертації, здійснила пошук та вивчення джерел літератури за темою дисертації, самостійно обрала методи досліджень, один з них розробивши та запатентувавши, повністю виконала обсяг експериментальних досліджень та проаналізувала їх результати, здійснила статистичну обробку одержаних цифрових даних. У дисертації було використано одержані особисто здобувачкою результати, які було опубліковано в наукових працях у співавторстві. Узагальнення результатів досліджень, формування висновків та пропозицій виробництву, розроблення еталонних значень показників, за якими можна визначати термін давності настання смерті, здійснено за участю наукового керівника.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих авторкою рішень, висновків, рекомендацій. Роботу виконано на достатній кількості адекватно підібраних трупів kota свійського. Здобувачкою застосовано макроскопічний, мікроскопічний, візуально-пальпаторний, термометричний, статистичний методи та метод вологої плями. Всі дослідження проведено методично вірно, кількісні дані оброблено статистично. Висновки та пропозиції виробництву цілком обґрунтовані одержаними результатами та їх співставленням з результатами, одержаними іншими українськими й закордонними дослідниками.

5. Наукова новизна основних результатів дослідження. Вперше в Україні досліджено динаміку розвитку трупного задубіння залежно від часу настання смерті свійського kota. Розроблено табличні значення, за допомогою яких можна визначати термін давності настання смерті свійського kota, досліджуючи ступінь розвитку трупного задубіння. Встановлено, що за станом трупного задубіння доцільно визначати давність настання смерті дорослих котів в часовому проміжку від 2 до 20 год з моменту настання смерті.

Вперше в Україні досліджено динаміку розвитку трупного охолодження залежно від часу настання смерті свійського kota за даними, отриманими вимірюванням температури в прямій кишці та печінці. Розроблено еталонні табличні значення, за допомогою яких можна визначати термін давності настання смерті свійського kota, досліджуючи ступінь розвитку трупного охолодження. Встановлено, що за станом трупного охолодження доцільно визначати давність настання смерті свійського kota у часовому проміжку до 29 год з моменту настання смерті в трупах дорослих тварин та до 9 год в кошенят. Встановлено нелінійний характер динаміки зменшення температури трупів котів, не описаний в літературі.

Вперше в Україні досліджено особливості розвитку посмертних змін в різних органах свійського kota на мікроскопічному рівні залежно від часу настання смерті. Розроблено табличні значення, за допомогою яких можна визначати термін давності настання смерті свійського kota, досліджуючи особливості розвитку посмертних мікроскопічних змін

в різних органах. Встановлено, що за ступенем розвитку посмертних змін на мікроскопічному рівні доцільно визначати давність настання смерті свійського kota в часовому проміжку від 3 до 18 діб з моменту настання смерті.

Розроблено і запатентовано новий метод визначення терміну давності настання смерті свійського kota, а саме – метод вологої плями. Вперше в Україні досліджено динаміку змін показника площі вологої плями у зразках скелетних м'язів, одержаних від трупів свійського kota, залежно від часу настання смерті. Розроблено еталонні табличні значення, за допомогою яких можна визначати термін давності настання смерті свійського kota, вимірюючи площу вологої плями. Встановлено, що за показниками площі вологої плями доцільно визначати давність настання смерті свійського kota у часовому проміжку від 1 до 27 діб з моменту настання смерті.

6. Практична цінність результатів дослідження та їх впровадження. Практична цінність роботи полягає в розробленні критеріїв встановлення давності настання смерті в свійського kota за ступенем розвитку таких явищ, як трупне задубіння, охолодження, автоліз та гниття, а також за результатами вимірювання площі вологої плями в зразках скелетних м'язів, одержаних від трупів. Розроблено й запатентовано метод вологої плями, за допомогою якого можна визначати термін давності настання смерті свійського kota (патент України на корисну модель «Спосіб визначення давності настання смерті шляхом вимірювання площі вологої плями, отриманої зі зразків тканин трупів котів»). Розроблено та запропоновано «Методичні рекомендації з судово-ветеринарного встановлення терміну давності настання смерті в котів свійських» (*розглянуто та затверджено на засіданні Вченої ради Державного науково-дослідного інституту з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи, протокол № 4 від 12.07.2024 р.*), які дають змогу визначати термін давності настання смерті котів у судово-експертних випадках.

Результати дисертації впроваджено у навчальний процес на кафедрах: нормальної та патологічної морфології і судової ветеринарії Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнології імені С. З. Гжицького; інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки Полтавського державного аграрного університету; біоморфології хребетних імені академіка В. Г. Касьяненка Національного університету біоресурсів і природокористування України та у виробничий процес Державного науково-дослідного інституту з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи.

7. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації. Основні положення дисертаційного дослідження викладено в 11 публікаціях, з яких стаття у періодичному науковому виданні, включеному до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України та/або у закордонному виданні, проіндексованому у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection, 2 статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, патент України на корисну модель, методичні рекомендації, 6 тез наукових доповідей.

**Стаття у періодичному науковому виданні,
включеному до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України
та/або у закордонному виданні, проіндексованому у базах даних Scopus
та/або Web of Science Core Collection**

1. Shkundia D., Serdioucov J., Kruchynenko O. Identification of time of death of cats according to histological changes in some organs. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*. 2023. Vol. 14. No. 3. P. 399–406. (*Shkundia D. проведено мікроскопічне дослідження певних органів свійського kota та вивчено динаміку розвитку посмертних змін на мікроскопічному рівні залежно від часу настання смерті. Serdioucov J. проведено аналіз отриманих даних та скореговано висновки. Kruchynenko O. проведено літературний науковий пошук за проблематикою дослідження.*)

**Статті у наукових виданнях,
включених до Переліку наукових фахових видань України**

2. Сердюков Я. К., Шкундя Д. Ю. До питання про з'ясування давності настання смерті у свійських котів. Ветеринарія, технології тваринництва та природокористування. 2021. Вип. 8. С. 65–69. (Шкундею Д. Ю. проаналізовано доступні джерела літератури і виконано моніторинг наявних наукових даних щодо проблеми визначення терміну давності настання смерті у котів. Сердюковим Я. К. уточнено відповідні відмінності й узгодження).

3. Shkundia D., Serdioucov Ja. Determination of the time of death of a domestic cat by measuring the area of a wet spot. Ukrainian Journal of Veterinary Sciences. 2024. Vol. 15. No. 1. P. 122–138. (Shkundia D. виконано дослідження часу настання смерті в котів за допомогою розробленого нею методу вологої плями і підтверджено достовірність отриманих даних за допомогою статистичних обчислень. Serdioucov Ja. проведено аналіз отриманих даних та скореговано висновки).

Методичні рекомендації

4. Шкундя Д. Ю., Сердюков Я. К., Піщанський О. В., Ложкіна О. В. Методичні рекомендації з судово-ветеринарного встановлення терміну давності настання смерті в котів свійських: методичні рекомендації. Київ, 2024. 19 с. (Шкундею Д. Ю. проведено дослідження показників, що характеризують термін давності настання смерті свійського kota за допомогою низки методів на різних постмортальних інтервалах, взято участь у формуванні таблиць еталонних значень. Сердюковим Я. К. проведено верифікацію даних, отриманих термометричним та візуально-пальпаторним методами. Піщанським О. В. проведено верифікацію даних, отриманих методом вологої плями та сформовано структурно-логічну схему рекомендацій. Ложкіною О. В. виконано верифікацію результатів гістологічних досліджень, результати яких увійшли до рекомендацій).

Патент України на корисну модель

5. Малюк М. О., Бокотько Р. Р., Шкундя Д. Ю., Сердюков Я. К. Спосіб визначення давності настання смерті шляхом вимірювання площі вологої плями, отриманої зі зразків тканин трупів котів: патент 153614 Україна: G01N 33/483(2006.01). № u 2023 00709; заявлено 23.02.2023; опубліковано 26.07.2023; Бюл. № 30/2023. (Шкундею Д. Ю. розроблено концепцію нового способу визначення терміну давності настання смерті свійського kota та проведено відповідні дослідження. Малюком М. О. виконано верифікацію отриманих даних. Бокотьком Р. Р. взято участь в статистичній обробці отриманих даних та оформленні патенту. Сердюковим Я. К. взято участь у статистичній обробці отриманих даних та оформленні патенту).

Тези наукових доповідей

6. Шкундя Д. Ю., Сердюков Я. К. Методологія визначення давності настання смерті в м'ясоїдних свійських тварин біофізичними методами. Біоморфологія ХХІ століття: Міжнародна наукова конференція, присвячена 100-річчю з часу заснування кафедри анатомії, гістології і патоморфології тварин імені академіка В. Г. Касьяненка, м. Київ, 23–24 вересня 2021 року: тези доповіді. Київ, 2021. С. 78–79. (Шкундею Д. Ю. проаналізовано доступні джерела літератури і виконано моніторинг наявних наукових даних щодо проблеми визначення терміну давності настання смерті у котів біофізичними методами. Сердюковим Я. К. уточнено відповідні відмінності й узгодження).

7. Сердюков Я. К., Шкундя Д. Ю. Судово-ветеринарне значення встановлення ступеня розвитку вторинних посмертних змін у трупах котів та методи досліджень, що для цього використовуються. Глобальні виклики ветеринарної медицини ХХІ століття: Міжнародна наукова конференція, м. Київ, 11 листопада 2021 року: тези доповіді. Київ, 2021. С. 95–97. (Шкундею Д. Ю. проаналізовано доступні джерела літератури і виконано моніторинг наявних наукових даних щодо проблеми визначення терміну давності настання смерті у котів. Сердюковим Я. К. уточнено відповідні відмінності й узгодження).

8. Шкундя Д. Ю., Сердюков Я. К. Визначення давності настання смерті в кошенят за динамікою розвитку трупного охолодження. Єдине здоров'я – 2022: Міжнародна наукова конференція, м. Київ, 22–24 вересня 2022 року: тези доповіді. Київ, 2022. С. 161–164. *(Шкундею Д. Ю. проведено термометричне дослідження трупів кошенят із визначенням залежності отриманих температурних показників від часу настання смерті. Сердюковим Я. К. проведено аналіз отриманих даних та скореговано висновки).*

9. Шкундя Д. Ю., Сердюков Я. К. Динаміка розвитку трупного охолодження як критерій визначення давності настання смерті в котів свійських. Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині: VIII Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція, м. Полтава, 20–21 лютого 2023 року: тези доповіді. Полтава, 2023. С. 42–46. *(Шкундею Д. Ю. проведено термометричне дослідження трупів дорослих котів із визначенням залежності отриманих температурних показників від часу настання смерті. Сердюковим Я. К. проведено аналіз отриманих даних та скореговано висновки).*

10. Шкундя Д. Ю., Сердюков Я. К. Посмертні мікроскопічні зміни у селезінці та лімфатичних вузлах в kota свійського як критерій встановлення давності настання смерті. Патоморфологія сьогодення: Міжнародна наукова конференція, присвячена 125-річчю з часу заснування Національного університету біоресурсів і природокористування України, м. Київ, 28–29 вересня 2023 року: тези доповіді. Київ, 2023. С. 52–54. *(Шкундею Д. Ю. проведено мікроскопічне дослідження селезінки та лімфатичних вузлів свійського kota із визначенням динаміки розвитку посмертних змін на мікроскопічному рівні та виконано аналіз отриманих результатів. Сердюковим Я. К. скореговано висновки).*

11. Шкундя Д. Ю., Сердюков Я. К. Використання методів статистичної обробки у судовій ветеринарії для встановлення давності настання смерті. Актуальні питання судово-ветеринарної експертизи: реалії та перспективи: Всеукраїнська науково-практична конференція науково-педагогічних працівників та молодих науковців, м. Одеса, 23–24 травня 2024 року: тези доповіді. Одеса, 2024. С. 77–80. *(Шкундею Д. Ю. проведено термометричне дослідження трупів кошенят із визначенням залежності отриманих температурних показників від часу настання смерті і підтверджено достовірність отриманих даних за допомогою статистичних обчислень. Сердюковим Я. К. скореговано висновки).*

8. Апробація основних результатів дослідження. Результати проведених досліджень було апробовано на: Міжнародній науковій конференції, присвяченій 100-річчю з часу заснування кафедри анатомії, гістології і патоморфології тварин імені академіка В. Г. Касьяненка «Біоморфологія XXI століття» (м. Київ, 2021 р.); Міжнародній науковій конференції «Глобальні виклики ветеринарної медицини XXI століття» (м. Київ, 2021 р.); Міжнародній науковій конференції «Єдине здоров'я – 2022» (м. Київ, 2022 р.); VIII Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині» (м. Полтава, 2023 р.); Міжнародній науковій конференції, присвяченій 125-річчю з часу заснування Національного університету біоресурсів і природокористування України «Патоморфологія сьогодення» (м. Київ, 2023 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців «Актуальні питання судово-ветеринарної експертизи: реалії та перспективи» (м. Одеса, 2024 р.).

9. Висновок щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційного дослідження. Експериментальні та лабораторні дослідження було проведено із дотримання вимог Закону України № 3447-IV від 21.02.06 р. «Про захист тварин від жорстокого поводження», які узгоджуються з основними принципами «Європейської конвенції з захисту хребетних тварин, що використовуються для експериментальних та наукових цілей» (Страсбург, 1986), декларації «Про гуманне ставлення до тварин» (Гельсінкі, 2000) і Національного конгресу з біоетики «Загальні етичні принципи експериментів на тваринах» (Київ, 2001) та отримано позитивне заключення щодо використання тварин у дослідженні відповідно до схеми дослідів від локальної комісії з біоетики Національного університету біоресурсів і природокористування України (від 17.09.2024 року).

Ухвалили:

Дисертація здобувачки ступеня доктора філософії Шкунді Дар'ї Юрїївни на тему: «Судово-ветеринарне встановлення терміну давності настання смерті свійського kota» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій вирішено конкретне наукове завдання щодо визначення критеріїв встановлення терміну давності настання смерті в свійського kota, що має істотне значення для галузі знань «Ветеринарна медицина».

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей здобувачки Шкунді Дар'ї Юрїївни дисертація на тему: «Судово-ветеринарне встановлення терміну давності настання смерті свійського kota» рекомендується для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» галузі знань 21 «Ветеринарна медицина».

Рішення прийнято одноголосно.

**Головуючий на засіданні наукової ради
науково-дослідного інституту здоров'я тварин
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор ветеринарних наук, доцент**

Сергій ГОЛОПУРА

Експерти:

**Професор кафедри біоморфології хребетних
імені академіка В. Г. Касьяненка
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор ветеринарних наук, професор**

Борис БОРИСЕВИЧ

**Доцент кафедри біоморфології хребетних
імені академіка В. Г. Касьяненка
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
кандидат ветеринарних наук, доцент**

Станіслав ГАРКУША

**Відповідальний за атестацію здобувачів
вищої освіти ступеня доктора філософії**

Сергій БОЯРЧУК